

Cop al Capitoli

Jordi Castellet i Sala
teòleg i escriptor
649284074

Perplexes quedàvem tots, clavats davant de la pantalla amb les notícies de l'endemà de Reis, veient com una colla de gent desfermada es prenien la llicència de trepitjar l'espai sagrat de la més antiga democràcia del món, amb una història de més de dos-cents anys; la seva constitució fou redactada el 1787. Sens dubte, s'ha tractat d'un esdeveniment que a molts ha posat la pell de gallina tan sols en encetar l'any, deixant com un detall secundari la pandèmia i les dificultats de la vacunació, quan ha estat precisament la resposta de Trump a la malaltia generalitzada la que ha fet saltar pels aires els càlculs dels trumpistes. Els més irracionals foren sens dubte els que protagonitzaren aquest daltabaix a Washington i que pagaran cara la seva gosadia, més i quan l'episodi de follia es cobrà cinc morts.

Amb les eleccions nord-americanes del 3 de novembre, el món no gosava respirar: es podrien aguantar quatre anys més de trumpisme? Com el seguirien els seus aliats dins la Unió Europea, a Polònia amb Kaczynsky i a Hongria amb Orbán? Però la pèssima gestió de la pandèmia, amb milers de morts cada dia, en un país que pretén continuar essent potència mundial, *America First*, l'economia es posava al davant de les persones sense tenir present que sense persones no hi ha economia que valgui.

El mateix Brexit, votat pels britànics el 23 de juny de 2016, cal entendre'l com una reacció d'aquest orgull nacionalista propens al tancament davant les visions socials i cristianes de la UE, les quals alhora garanteixen les llibertats bàsiques de les persones i procuren el benestar dels seus habitants.

Però no, els britànics van votar per marxar d'Europa, tornar a les seves illes i continuar sostenint que és el continent el que està aïllat i no ells. Diuen que Boris Johnson no dorm totes les hores que vol des que Trump no va sortir reelegit: era el seu alter ego, la seva parella de ball a l'altre costat de l'Atlàntic i ara li marxava per atzars de la salut pública. Els britànics es queden en una situació complicada, triada per ells mateixos, amb Irlanda del Nord i Escòcia amb el cap vinclat cap a Europa.

Que no es perdi de vista: des del Tractat de París del 1951, la Unió Europea té per objectiu evitar les guerres, les mateixes que varen destrossar el món al llarg del segle xx. La seva és una història d'èxits. Fins i tot cal apuntar-hi el garantisme jurídic, en el qual s'han encomanat els polítics catalans, veient que els que els havien de defensar, els que havien de ser amics i aliats, s'han convertit en els seus enemics. Després de la Segona Gran Guerra, el feixisme fou derrotat, però no aniquilat, a Alemanya i a Itàlia però no a Espanya, d'on se'n va sortir amb els pactes

de la Transició. La temptació feixista de recórrer a grans salvadors, líders il·luminats per la gràcia de no se sap quins déus, continua planant sobre les societats del món sencer; no es pot abaixar la guàrdia. La tolerància s'ha de practicar davant tothom excepte davant dels intolerants.

Europa no vol ser la primera en PIB, ni en riquesa material, ni en lideratge polític, sinó en lideratge moral i progrés social, centrada com està en solucionar col·lectivament els problemes i qüestions comuns. Certament, els països provinents de l'altre costat del Teló d'Acer, en incorporar-se a la UE, han vist com el seu jovent ha marxat cap a Occident. Polònia i Hongria n'estan ressentides i per això es mostren sovint com desconfiants i contestatàries. Aquest és el seu problema principal: un país empobrit demogràficament, envellit a causa de la massiva migració dels seus joves com a mà d'obra. A pesar de les importants remeses econòmiques i que la història no s'acabi aquí, perquè es pugui preveure un retorn del capital humà a la terra d'origen, la veritat és que el present de l'Est europeu continua suscitant molta cura i atenció pels dirigents de Brussel·les.

Espanya no s'escapa d'aquest moviment global: veiem com els nostres joves tan ben preparats, metges, infermeres, enginyers i arquitectes formats amb gran esforç a casa nostra marxen a terres del nord per buscar millors retribucions. La inversió en I+D baixa al nostre país mentre augmenta en aquells altres que aposten per un futur més prometedori. El dilema està servit: els metges dels Caps arriben de Sudamèrica, buscant una vida millor i més segura, com la que demanen els joves de casa nostra.

Europa sap molt bé que la temptació de donar solucions aparentment fàcils a qüestions complexes, com feia el populisme trumpista, significa pa per avui i gana per demà. El camí es revela en tot moment llarg, complicat i sovint dolorós, però la UE continua ferma endavant.

Si en alguna cosa és capdavantera Europa és en progrés social i en fraternitat universal, que continua demanant «on és el teu germà?» (Gn 4,9). Ho saben molt bé els migrants, que no marxen pas cap a Qatar, la Xina o l'Índia, els que aviat encapçalaran el rànquing del PIB, sinó que ho arriquen tot per venir a viure al nord.

Europa protegeix les persones en el seu benestar quotidià, seguretat, serveis, sanitat, educació i promou la igualtat d'oportunitats, sense que la gent hagi d'anar pel carrer amb una pistola al cinturó. Les generacions precedents, les que ara més pateixen el flagell de la Covid, són les que ho han aconseguit amb sang, suor i llàgrimes. A les presents, pertoca defensar i esponjar aquestes llibertats.

